הלכה · משנה תורה · מפרשים · מקורי הרמב״ם לרש״ש · ספר נשים

מקורי הרמב"ם לרש"ש על משנה תורה, הלכות אישות

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מקורי הרמב"ם לרש"ש על משנה תורה, הלכות אישות

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מקורי-הרמבם-לרשש-על-משנה-תורה-הלכות-אישות/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה 38-202611161024v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
הלכה ח 4
פרק ב 4
הלכה ג 4
הלכה יא 4
הלכה טז 4
הלכה יז 5
הלכה יח 5
הלכה יט 5
הלכה כא 5
פרק ג 6
הלכה ג 6
הלכה כב 6
פרק ד 6
הלכה א 6
הלכה י 6
פרק ז 6
הלכה יב 6
פרק ט 6
הלכה ו 6
הלכה לא 7
פרק י 7
הלכה ב 7

פרק א

הלכה א

במ"מ, דלעכו"ם ביחוד בעלמא הויא אשתו. לא נמצא בשום מקום דתהיה כאשתו ע"י יחוד לחוד רק בעבד בהל' מלכים פ"ט ה"ח. אבל עכו"ם אינו קונה אלא בביאה וכדאיתא שם ה"ז וכדמסיים בעצמו וכיון שבא עליה כו', ואולי ביחוד דקאמר ר"ל בלא עדים:

הלכה ב

ובכסף מד"ס. עיין במ"מ ובכ"מ. ועיין לשון הרמב"ם בפי' לכלים פי"ז מי"ב. ומה שהביא הכ"מ קצת ראיה לרבינו מגיטין (מ"ב ב') דקרי הש"ס לדבר הנלמד מכלל ופרט וכלל מדרש חכמים ולהכי צריך גט שיחרור. לי יש ראיה גדולה מזו מסוטה (ט"ז) ארנב"י כי קא חשיב הלכה עוקבת מקרא הא עוקבת מדרבנן היא. אע"ג דדריש לה מכלל ופרט וכלל קרי לה מדרבנן:

הלכה ח

במל"מ מש"כ דמדברי התוס' בפ' י"מ (פ"ה ב') שכתב דאיכא השתא תרי לאוי. משמע דבספק סוטה איכא לאו כבר תמהתי עליו שם בהגהותי דפשוט דכוונתם על לאו דגרושה וזונה:

פרק ב

הלכה ג

עי' שעה"מ בד"ה ולעיקר דנראה מדבריו דהך בת ג' שנים כו' היא ברייתא. ואישתמיטתיה דמשנה היא בנדה (מ"ד ב'):

הלכה יא

השגת הראב"ד המתחלת עד שיהיה בן כו'. מצויין בטעות וצ"ל על הלכה י"ב אהא שכתב הרמב"ם אע"פ שנולד לו א' מסימני סריס. ע"ז כתב ולא (ר"ל דלא הוי סריס) אפילו נולדו בו השאר כו' וכ"נ מהמ"מ. (כבר נתקן ע"י המגיהים)

הלכה טז

במל"מ, ועוד דמנ"ל כו' פי' חדש לא הוזכר כו'. ול"נ דאין זה חדש דכבר רמזו רש"י ז"ל ד"ה להחמיר דבאינה מאמנת פרט לנו השיעור הקטן דהיינו נקרצות. ולענין חליצה סתם ופי' עד דאיכא שיעורא רבא דכולהו. וע"כ אי דס"ל דאידי ואידי חד שיעורא היא או דספוקי ליה ועכ"פ יהיה ראיה להגהת מהרש"ל שהביא המחבר לעיל. ומהר"ן שפירא

בגליון האלפס ס"פ ב"ש שהגיה בפירש"י שיעורא קטנה דכולהו ע"ש ל"ד כלל שהרי כתב דמשנקרצות לא ממאנת. אלמא דזהו השיעור הקטן שבכולם:

הלכה יז

ב"ש אלו צריכות שיהיה במקום הערוה כו'. עיין מ"מ וכ"מ. ועיין בהגר"א ז"ל בא"ע סי' קנ"ה ס"ז ס"ב. ול"נ עוד ראיה להרמב"ם מדקרי להו בכ"ד סימן התחתון ואי מהניא אפי' בקשרי אצבעות דיד לא הויא תחתון נגד סימני הדדין:

בלח"מ, ומ"מ משכ"כ ונראה כן מן הגמרא ל"י מנ"ל. ול"נ דמדלא קאמר הש"ס קמ"ל דאפי' ב' שערות בלתי גומא כלל. ש"מ דמסתבר לי' דל"פ אדר' חלבו דמצריך גומות:

הלכה יח

במל"מ ד"ה וראיתי להטור נראה דאף לשיטת ר"ת אם הביאה שתי שערות ביומא דמישלם שנת י"ב אינה נחשבת לגדולה עדיין אלא משחשיכה מהני אותן שערות עצמן. וכן מבואר בדבריו לקמן פ"ד ה"ז. ותמוה דבכה"פ שהובא דברי ר"ת מוכח דמיד באותו יום נחשבת לגדולה. ועי' ב"ש סי' קנ"ה סק"כ ובהגהותי למס' נדה (מ"ו ב') כתבתי סמוכין לדבריו ע"ש:

הלכה יט

במל"מ, אבל בקטנה שנסתפקו בשנותיה והביאה סימנין כו' לא עלה ע"ד הרב לומר שדנין אותה כגדולה כו'. נפלאתי הלא דעת ר"י בתוס' קדושין ס"ד ד"ה בני מבואר דמקום סימנין א"צ עדות שנים. ואף דמהרא"ש שם משמע דדוקא בצירוף עדות האב מהני. מהתוס' לא משמע הכי ע"ש:

הלכה כא

ד"ה שוב הב', מה שהקשה לשיטת האומרים דבכולהו בעינן מעל"ע דשעות מסוגיא דיבמות ולא מצא מקום ליישבה כו'. לכאורה לפי גי' התוס' שם והיא ג"כ גי' הרז"ה והרשב"א אין משם קושיא כלל. וראיית המגיה שם אינה כלום דכמו דבבודקין כל י"ב נכלל בסופה גם יום הא' דשנת י"ג כן נדע דהתחלתה אינה אלא אחר יום א' מראשיתה כי הוא עדיין משנת י"א:

פרק ג

הלכה ג

במ"מ, וכ"מ הסוגיא שבפ"ק דגיטין. כוונתו למאי דאיתא שם (יו"ד) מילתא דאיתא בקדושין לא קתני וע"ש בפירש"י וכ"כ הר"ן להדיא בריש קידושין ועי' חו"מ סי' ל"ב סק"ז ובהגר"א שם: ולהמגיה בד' ברדיטשוב אישתמיטתיה כ"ז:

הלכה כב

בלח"מ, אבל הרמב"ם לא כתבו כו'. לפלא איך נעלם מעיניהם דברי הרמב"ם בפ"א מהל' טוען ה"ה שכתב בהדיא דמלקין אותו והוא מהגמרא דשבועות (מ"א) לרב אשי וגם מוכח מזה דלית הלכתא כנהרדעי:

פרק ד

הלכה א

אבל האיש שאנסוהו כו' ה"ז מקודשת. עי' במ"מ. ועמש"כ בגמרא שם דבר נכון בדעת הרמב"ם בס"ד:

הלכה י

בלח"מ, ואי ר"ע אמר דבעי גט היינו מדרבנן ואע"ג כו' וכדהקשו שם התוס' כו' אפשר לומר כו'. אישתמיטתיה דברי הנ"י בריש יבמות שכתב להדיא בשם ר"ת דא"צ גט אלא מדרבנן ואין זה אלא אליבא דרבא דאמר דטעמא דאיילונית הוא דכיון דלא רמיא ליבום הויא כצרת ערוה שלא במקום מצוה ואפי' בהכיר בה נמי ע"ש:

פרק ז

הלכה יב

בכ"מ, כגון שקדשוה שני אחים בשיור ומתו כצ"ל:

פרק ט

הלכה ו

בהה"מ, ושמעתי כו' שאדם יכול לקדש קרובתו לאחר כו' שאל"כ יאמרו מותר בקרובות השליח. וכ"ה הלשון בר"ן בפ' האיש מקדש ובהעתקת הב"י דבריו בסוף סי' ל"ו. ונ"ל דהשמטת סופר יש בכולם וצ"ל בקרובות. קרובות השליח:

הלכה לא

בהה"מ, שם אוקמה רב פפא בעד אחד כו'. הגהת המגיה בגמרא לא מחוורת כלל. דלא יתכן שיאמר אביי בשם ר"פ תלמידו. אבל נעלם מאתו גי' הרי"ף והרא"ש וע"ש בר"ן:

פרק י

הלכה ב

השעה"מ בקונטרס חופת חתנים סעיף ה' ד"ה ועוד אודיע דקדק מדברי התוס' דר"פ נושאין שאין בת אשתו אסורה אלא א"כ נשא אמה אבל בקידושין לבד לא נאסרה בתה. ותימא דהא בקדושין (סוף ד"נ) אמר רבא בטעמא דמתניתין דהמקדש אשה ובתה כאחת א"מ משום דכל שאינו בזאח"ז אפי' בב"א אינו הרי לך להדיא דאף אם קדש אשה שוב אין תופסין קידושין בבתה. ויש לדחות דכיון דהאם א"מ מטעם דכל שאינו בזאח"ז כו' (עיין מהרש"א שם בר"פ נושאין בתוס' שם) לכן גם הבת א"מ משום דהוה קני את וחמור. אולם לרבא שם דס"ל קדושין שאין מסורין לביאה לה"ק מוקמינן למתניתין באומר אחת מאשה ובתה וא"מ מטעם קדושין שאמ"ל (ע"ש בהסוגיא) קשה דמ"מ הבת ה"ל להיות מקודשת דהיא הויא מסורה לביאה לדעת השעה"מ. ועוד ראיה מנזיר (י"ב) האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם אסור בכה"נ כו' א"ר ומודה ר"י כו' ולא אם. ולדברי השעה"מ אפי' יש לה אם נמי. ומה שדקדק מלשון התוס' אין הכרע. כי מה דנקטו בקושיתם נכנסה לחופה הוא לרבותא וכש"כ אירוסין גרידא. (ולשונם בריש יבמות (ג') ד"ה בתו ג"כ ל"ד) ומה שדייק מתירוצם שכתבו כיון דכתב שאר בקרא וע"י הנישואין באה השארות. דמשמע דבקדושין גרידא דלא שייך שארות לא דהא קיי"ל אשתו ארוסה אינו יורשה ולא מטמא לה מטעמא דשארו כתיב וארוסה לאו שארו היא כו'. כבר הוכחתי בהגהותי למס' ב"מ (י"ח) בראיות ברורות בס"ד דלא ממעט לה משארו לחוד אלא משום דכתיב ג"כ גבי' הקרוב ע"ש: